

Przedmiot: SPORT NIEPEŁNOSPRAWNYCH

I. Informacje ogólne

Jednostka organizacyjna	Wydział Rehabilitacji Katedra Nauczenia Ruchu
Nazwa przedmiotu	SPORT NIEPEŁNOSPRAWNYCH
Kod przedmiotu	FV-48
Język wykładowy	Polski/Angielski
Rodzaj modułu kształcenia (obowiązkowy/fakultatywny)	Obowiązkowy
Poziom modułu kształcenia (np. pierwszego lub drugiego stopnia)	5-letnie Jednolite studia magisterskie
Rok studiów	III
Semestr	VI
Liczba punktów ECTS	3
Imiona i nazwiska wykładowców	Prof. Bartosz Molik bartosz.molik@awf.edu.pl Prof. Andrzej Kosmol andrzej.kosmol@awf.edu.pl dr Jolanta Marszałek jolanta.marszalek@awf.edu.pl
Program (programy) studiów, w którym realizowany jest przedmiot	FIZJOTERAPIA
Sposób realizacji zajęć (stacjonarny, uczenie się na odległość)	Stacjonarny
Wymaganie wstępne i dodatkowe	Wymagania wstępne: Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: Adaptowanej Aktywności Fizycznej

II. Informacje szczegółowe

Cele przedmiotu	
C1	Zapoznanie studenta z organizacją sportu niepełnosprawnych w Polsce i na świecie
C2	Zapoznanie studenta ze specyfiką dyscyplin w sporcie niepełnosprawnych
C3	Przygotowanie studenta do realizacji zadań z zakresu podstaw szkolenia w sporcie niepełnosprawnych
C4	Przygotowanie studenta do realizacji zadań związanych z organizacją zawodów i imprez sportowych z udziałem osób niepełnosprawnych
C5	Zapoznanie studenta z możliwościami wykorzystania nowoczesnych technologii w sporcie osób niepełnosprawnych

Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu			
Efekt uczenia się - standard	Efekty uczenia się przedmiotowe	Odniesienie do celów	Odniesienie do charakterystyk II stopnia PRK
Wiedza			
O.W11. zagadnienia związane z kształtowaniem, podtrzymywaniem i przywracaniem sprawności oraz wydolności osobom w różnym wieku, w tym osobom starszym, utraconej lub obniżonej wskutek różnych chorób lub urazów, a także zasady promocji zdrowia – w stopniu zaawansowanym; C.W11. zasady doboru różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej w procesie leczenia i podtrzymywania sprawności osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami; C.W12. regulacje prawne dotyczące udziału osób z niepełnosprawnościami w sporcie osób z	- Potrafi uzasadniać i przedstawić przykłady rozwiązań technologicznych wspierających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportu. - Potrafi identyfikować i rekomendować metody, formy i środki przygotowania sprawnościowego (szybkościowego, siłowego, wytrzymałościowego) i technicznego osób niepełnosprawnych. - Potrafi opisać specyfikę różnych dyscyplin sportu, organizacji sportu niepełnosprawnych oraz klasyfikacji zawodników w różnych dyscyplinach.	C1, C2, C3, C4, C5	P7SM_WG P7SM_WK

niepełnosprawnościami, w tym paraolimpiadach i olimpiadach specjalnych, oraz organizacji działających w sferze aktywności fizycznej osób z niepełnosprawnościami;			
Umiejętności			
O.U6. zastosować działania z zakresu adaptowanej aktywności fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnościami dla planowania, doboru, modyfikowania oraz tworzenia różnych form zajęć rekreacyjnych i sportowych dla osób ze specjalnymi potrzebami, w tym osób starszych; C.U13. poinstruować osoby ze specjalnymi potrzebami, w tym osoby z niepełnosprawnościami, w zakresie różnych form adaptowanej aktywności fizycznej, sportu, turystyki oraz rekreacji terapeutycznej; C.U17. podejmować działania promujące zdrowy styl życia na różnych poziomach oraz zaprojektować program profilaktyczny w zależności od wieku, płci, stanu zdrowia oraz warunków życia pacjenta, ze szczególnym uwzględnieniem aktywności fizycznej.	- Potrafi programować oraz prowadzić zajęcia sportowe dla osób niepełnosprawnych - Potrafi realizować działania ukierunkowane na promocję zdrowia i profilaktykę niepełnosprawności - Potrafi scharakteryzować wybrane grupy niepełnosprawnych z uwzględnieniem specyfiki (zasady i metody) pracy w sporcie - Posiada zaawansowane umiejętności organizacji różnych form zajęć rekreacyjno-sportowych z osobami niepełnosprawnymi - Posiada umiejętności organizacji w zakresie treningu sportowego i organizacji zawodów dla osób niepełnosprawnych w różnych dyscyplinach sportu - Potrafi samodzielnie tworzyć, modyfikować i adaptować różne formy dyscyplin sportowych, treningu oraz współzawodnictwa dla osób niepełnosprawnych z różnymi dysfunkcjami - Zna specyfikę treningu osób z różnymi dysfunkcjami i potrafi to zastosować w celach rehabilitacyjnych, rekreacyjnych i sportowych	C1, C2, C3, C4, C5	P7SM_UW P7SM_UK
Kompetencje społeczne			
O.K4. korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	Potrafi formułować rzeczowe opinie, pod kątem sportowym i rehabilitacyjnym, odnoszące się do ważnych aspektów sportu	C1, C2, C3, C4, C5	P7SM_KK P7SM_KR

	niepełnosprawnych istotnych w procesie fizjoterapii		
--	---	--	--

III. Treści programowe

Treści programowe			
	Tytuł wykładu	Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu / przedmiotowych	Odniesienie do celów przedmiotu
Wykłady			
TP1	Wprowadzenie do sportu niepełnosprawnych: - ruch paraolimpijski - ruch special olympics - ruch deaflympics	O.W11./1,2,3	C1, C2
TP2	Sport w procesie integracji osób niepełnosprawnych.	C.W12./3	C3
TP3	Tendencje rozwoju klasyfikacji w sporcie paraolimpijskim	O.W11./1,2,3 C.W12./3	C1, C2
TP4	Technologia w sporcie niepełnosprawnych	O.W11./1	C5
TP5	Zasady treningu sportowego osób niepełnosprawnych	O.W11./2,3 C.W11./2 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C2
TP6	Specyfika treningu sportowego niepełnosprawnych	O.W11./1,2,3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C2, C3
TP7	Technika ruchu w sporcie niepełnosprawnych	O.W11./2,3 C.W11./2 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C3
TP8	Regulacja obciążeń w treningu sportowym osób niepełnosprawnych	O.W11./1,2,3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C3
TP9	Pomiar i ocena możliwości sprawnościowych niepełnosprawnych	O.W11./1,2,3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7 O.K4./1	C1, C2, C3, C5
TP10	Monitoring w treningu sportowym osób niepełnosprawnych	O.W11./1,2,3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7 O.K4./1	C1, C2, C3, C5

TP11	Planowanie w szkoleniu sportowym osób niepełnosprawnych	O.W11./1,2,3 O.K4./1	C1, C2, C3, C5
TP12	Nauka a osiągnięcia w sporcie niepełnosprawnych - sporty indywidualne	O.W11./1,2,3 O.K4./1	C2, C3
TP13	Nauka a osiągnięcia w sporcie niepełnosprawnych - gry zespołowe	O.W11./1,2,3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7 O.K4./1	C2, C3
TP14	Medyczne aspekty sportu niepełnosprawnych	O.W11./1,2,3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7 O.K4./1	C2, C3
TP15	Tendencje rozwoju sportu niepełnosprawnych	O.W11./1,2,3 O.K4./1	C1, C2, C3, C4
Ćwiczenia/ zajęcia praktyczne			
TP16	Instruktaż BHP Wprowadzenie do problematyki SN. Cele sportu z perspektywy paraolimpijskiej, special olympics i deafflympics.	O.W11./2,3 C.W12./3	C1, C2
TP17	Historia i organizacja SN na świecie i w Polsce.	O.W11./2,3 C.W12./3	C1, C2
TP18	Zimowe dyscypliny sportu dla osób niewidomych.	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C1, C2, C3, C4, C5
TP19	Letnie dyscypliny sportu dla osób niewidomych.	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C1, C2, C3, C4, C5
TP20	Zimowe dyscypliny sportu dla osób z uszkodzeniami narządu ruchu.	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C1, C2, C3, C4, C5
TP21	Letnie dyscypliny sportu dla osób z uszkodzeniami narządu ruchu – gry sportowe.	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C1, C2, C3, C4, C5
TP22	Letnie dyscypliny sportu dla osób z uszkodzeniami narządu ruchu – dyscypliny indywidualne.	O.W11./2,3 C.W11./2	C1, C2, C3, C4, C5

		C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	
TP23	Sport dla osób z porażeniami mózgowymi (CP).	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C1, C2, C3, C4, C5
TP24	Specyfika ruchu sportowego Special Olympic.	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C1, C2, C3, C4, C5
TP25	Specyfika ruchu sportowego Deaflympics. Teoretyczne podstawy treningu sportowego (zasady, metody, środki).	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C1, C2, C3, C4, C5
TP26	Trening zdolności motorycznych: szybkości i skoczności.	O.W11./2,3 C.W11./2 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C3, C4
TP27	Trening zdolności motorycznych: wytrzymałości (aerobowy), gibkości (ROM), koordynacyjnych (KZM).	O.W11./2,3 C.W11./2 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C3, C4
TP28	Planowanie szkolenia sportowego.	O.W11./2,3 C.W11./2 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	C3, C4
TP29	Hospitacja zajęć w klubie sportowym.	C.W11./2	C1, C2, C3, C4, C5
TP30	Hospitacja zawodów sportowych.	C.W11./2	C1, C2, C3, C4, C5

Planowane formy/działania/metody dydaktyczne		
Treści programowe	Metoda dydaktyczna	Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu / przedmiotowych
TP1-TP15	Wykład informacyjny, wykład problemowy - interaktywny	O.W11./1,2,3 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7

		C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7 O.K4./1
TP16-TP30	Ćwiczenia (zajęcia teoretyczne) - ćwiczenia przedmiotowe z udziałem osoby z niepełnosprawnością, dyskusja przykłady dobrych praktyk i rozwiązań	O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7
Środki dydaktyczne: komputer, rzutnik multimedialny, prezentacje tematyczne - filmowe, podręcznik dla studentów, monografie tematyczne		

Metody i kryteria oceniania		
Odniesienie do efektów uczenia się ze standardu / przedmiotowych	Treści programowe (TP)	Typy / Metody oceniania D – ocenianie diagnostyczne, F- ocenianie formujące, P – ocenianie podsumowujące * lub wybór z załączonej listy walidacji wyników
O.W11./1,2,3 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7 O.K4./1	TP1-TP30	P - Egzamin pisemny (test z pytaniami zamkniętymi, otwartymi, uzupełniającymi, nieszablonowymi) w sesji letniej
O.W11./2,3 C.W11./2 C.W12./3 O.U6./1,2,3,4,5,6,7 C.U13./1,2,3,4,5,6,7 C.U17./1,2,3,4,5,6,7	TP16-TP28	F - Testy krótkiej odpowiedzi (testy z pytaniami otwartymi, zamkniętymi, uzupełniającymi i nieszablonowymi) F - Aktywność na zajęciach (przygotowanie do zajęć) D - Ocena z prezentacji tematycznej
C.W11./2	TP29-TP30	D - Ocena hospitacji zajęć sportowych oraz zawodów

*D – ocena przypadku, rozpoznanie, F – sprawdzian pisemny, dyskusja, obserwacja, P - egzamin pisemny lub wybór z załączonej walidacji wyników.

Zalecana lista lektur lub lektury obowiązkowe
Literatura obowiązkowa: 1. Kosmol A.(red.) [2008]: Teoria i metodyka sportu niepełnosprawnych. AWF, Warszawa. 2. Kowalik S. (red.) [2009]: Kultura fizyczna osób z niepełnosprawnością. GWP, Gdańsk. 3. Depauw K.P., Gavron S.J. [2005]: Disability Sport. Human Kinetics 4. Sozański H. (red.) [1999]: Podstawy teorii treningu. Biblioteka Trenera. COS. Warszawa. 5. Vanlandewijck Y., Thompson W. (Ed.) [2011]: The paralympic athlete. Handbook of Sports Medicine and Science. Wiley-Blackwell. 6. Vanlandewijck Y., Thompson W. (Ed.) [2016]: Training and coaching the paralympic athlete. Handbook of Sports Medicine and Science. Wiley-Blackwell. Literatura uzupełniająca: 1. Davis R. [2011]: Teaching Disability Sport. Human Kinetics.

2. Goosey-Tolfrey V.(ed.) [2010]: Wheelchair sport. A complete guide for athletes, coaches, and teachers. Human Kinetics.
3. Molik B., Morgulec-Adamowicz. N., Kosmol A. Gry sportowe osób niepełnosprawnych. Koszykówka na wózkach i rugby na wózkach. AWF Warszawa. 2008
4. Molik B. (red.). [2009]: Zespołowe gry sportowe niepełnosprawnych. Osoby z dysfunkcją narządu ruchu, niepełnosprawne intelektualnie, niewidome i słabowidzące. AWF Warszawa.
5. Morgulec, N., Kosmol, A. [2007]: Aktywność fizyczna w procesie usprawniania osób z uszkodzeniem rdzenia kręgowego w odcinku szyjnym. Studia i Monografie 122, AWF. Warszawa.
6. Rutkowska I., Kosmol A. [2010]: Sprawność i aktywność fizyczna osób niewidomych. Wyniki badań i zastosowania praktyczne, Studia i Monografie nr 134, AWF, Warszawa.

Najnowsze piśmiennictwo będzie uzupełniane także na zajęciach.

Punkty ECTS (1 pkt – 25-30 godz. pracy studenta)

RODZAJ ZAJĘĆ	GODZINY
Godziny kontaktowe	45
Przygotowanie do zajęć	15
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	15
Przygotowanie do zaliczenia	13
Przygotowanie raportu	2
Razem = 90 godz. = 3 ECTS	